

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики

30 грудня 2022 року № 465

(зі змінами, затвердженими
наказом Державної служби
статистики
від 17 травня 2023 року № 192)

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ЗМІНИ ЦІН ВИРОБНИКІВ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ"**

Київ – 2022

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту статистики цін апарату Держстату Ольга Калабуха.

Методологічні положення державного статистичного спостереження "Зміни цін виробників промислової продукції" (далі – Методологічні положення) містять опис основних положень і методів проведення цього державного статистичного спостереження.

Ці Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики, а також можуть бути корисні для інших заінтересованих користувачів статистичної інформації.

Методологічні положення підготували працівники відділу статистики цін виробників промислової продукції департаменту статистики цін апарату Держстату.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протокол від 09 грудня 2022 року № КПУМ/30-22, від 07 квітня 2023 року № КПУМ/10-23).

Держстат
вул. Шота Руставелі, 3, Київ, 01601
<http://www.ukrstat.gov.ua>
телефон: (044) 284-31-32, 289-76-40, 284-95-48
адреса електронної пошти: office@ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Скорочення та умовні позначення.....	4
I. Вступ.....	5
II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються.....	6
III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження.....	7
IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження.....	7
V. Формування переліку товарів (послуг)-представників та відбір одиниць-виробників для статистичного спостереження.....	8
VI. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається.....	9
VII. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження.....	10
VIII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження	15
IX. Поширення результатів статистичного спостереження.....	16
X. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження.....	17
XI. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні).....	17
Додатки:	
Додаток 1. Показники, що поширюються за результатами державного статистичного спостереження.....	19
Додаток 2. Опис інформації у формі державного статистичного спостереження № 1-ціни (пром) (місячна) "Звіт про ціни виробників промислової продукції".....	20
Додаток 3. Перелік товарів-представників, за якими розраховуються середні ціни виробників промислової продукції.....	22
Список використаних джерел.....	23

Скорочення та умовні позначення

ДСС, статистичне спостереження	– державне статистичне спостереження;
Євростат	– Статистична комісія Європейського Союзу;
ЄС	– Європейський Союз;
ІЦВ	– індекс цін виробників промислової продукції;
КВЕД	– Класифікація видів економічної діяльності;
МВФ	– Міжнародний валютний фонд;
НПП	– Номенклатура продукції промисловості;
ООН	– Організація Об'єднаних Націй;
ОПГ	– Основні промислові групи;
РСО	– Реєстр статистичних одиниць;
СРП	– Статистичний реєстр підприємств;
<i>T</i>	– рік, у якому формується сукупність одиниць державного статистичного спостереження.

I. Вступ

1. Метою проведення ДСС є формування інформації про індекси цін виробників промислової продукції та середні ціни виробників промислової продукції для інформаційного забезпечення прогнозування й управління процесами ціноутворення в промисловості, потреб короткотермінової статистики та національних рахунків.

Користувачами даних ДСС можуть бути органи державної влади та місцевого самоврядування, науковці та дослідники, засоби масової інформації, міжнародні організації, підприємства (організації), фізичні особи.

2. Методологічні положення враховують міжнародні стандарти побудови індексів цін, зокрема вимоги Регламенту (ЄС) 2019/2152 Європейського Парламенту та Ради від 27 листопада 2019 року про європейську статистику підприємств в частині короткотермінової статистики підприємств [15] та Регламенту Комісії (ЄС) № 2020/1197 від 30 липня 2020 року про встановлення технічних специфікацій та заходів відповідно до Регламенту (ЄС) № 2019/2152 Європейського Парламенту та Ради про європейську статистику підприємств, що скасовує 10 правових актів у сфері бізнес-статистики [16], а також вимоги, викладені в документі Міжнародного валютного фонду "Керівництво щодо індексів цін виробників: теорія та практика" [13].

3. ДСС проводиться відповідно до статті 10 Закону України "Про офіційну статистику" [1] та відповідає зобов'язанням України щодо імплементації статті 355 Глави 5 "Статистика" розділу V Угоди про асоціацію з ЄС у частині питань щодо надання вчасних та надійних даних, які можна порівняти на міжнародному рівні.

4. ДСС проводиться з місячною періодичністю.

5. Для цілей Методологічних положень терміни вживаються у значеннях, наведених у статтях 1, 8, 9, 10 Закону України "Про офіційну статистику" [1], у пунктах 2, 5, 9, 11-15, 20, 26, 42, 44, 60, 67, 73, 75 Глосарія до плану статистичного спостереження [6], у пунктах А006, Б005, В001, В012, В015, В020, Д001, Д009, Д010, Е001, І004, І016, К005, К009, К038, К040, М007, О002, О017, О021, О026, П010, П011, П014, П017, П081, П094, П113, Р003, Р009, Р012, Р014, С034, С035, С043, С046, С047, С048, С054, С061 Глосарія термінів національної моделі діяльності органів державної статистики [7], розділі I Методологічних положень державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць" [11], а також у значеннях, наведених нижче:

продукція – це результат виробничого процесу. Це загальний термін, який використовується для позначення як товарів, так і послуг;

промислова продукція (продукція промисловості) – продукція видів економічної діяльності, що належать до секцій В, С, D КВЕД [10]. Промислова послуга в межах цих секцій охоплює оброблення продукції, перероблення

сировини замовника, ремонт і технічне обслуговування, установлення та монтаж;

порівнянна ціна – ціна на покупку/продаж певної продукції, зареєстрована у звітному й попередньому місяцях в одному й тому ж підприємстві;

товар (послуга) – певний результат економічної діяльності, що характеризується сукупністю матеріальних або нематеріальних властивостей, які однозначно його/її ідентифікують. Ці властивості, як правило, відображені в марці, артикулі, моделі, специфікації;

товар (послуга)-представник – сукупність товарів (послуг), які є однорідними за своїми властивостями та призначенням і мають однакові тенденції щодо зміни цін;

трансфертні ціни – ціни на продукцію, які діють між структурними підрозділами підприємства (корпорації);

ціна виробника – сума, яку отримує виробник від покупця за одиницю реалізованої продукції, без урахування податків (податку на додану вартість, акцизного податку) і яка не включає транспортних витрат, що окремо нараховуються виробником.

II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються

1. Явищем, яке досліджується в цьому спостереженні, є зміни в часі загального рівня цін на промислову продукцію, що вироблена та реалізована юридичними особами (їх відокремленими підрозділами).

2. Статистичне спостереження за змінами цін виробників промислової продукції проводиться за вибіркоvim колом одиниць спостереження, товарів (послуг)-представників та товарів (послуг).

Для відстеження цього процесу в межах ДСС формуються такі показники:

1) індекс цін виробників промислової продукції (ІЦВ) (у відсотках, з одним десятковим знаком), який характеризує зміни цін у часі у сфері промислового виробництва і дозволяє відслідковувати та визначати тенденції змін цін як за видами промислової діяльності, так і у виробництві конкретної продукції;

2) середні ціни виробників промислової продукції (у гривнях, із двома десятковими знаками) – середній рівень цін, що розраховується на основі даних про ціни виробників на конкретні товари (марки, артикули).

3. Індеси цін виробників промислової продукції формуються в цілому по Україні за видами економічної діяльності на рівні секції/розділу/групи/класу за КВЕД [10], за основними промисловими групами [17] та окремими товарними групами за НПП [12], середніх цін виробників – у цілому по Україні за окремими видами продукції.

ЩВ розраховується:
 за звітний місяць до попереднього місяця;
 за звітний місяць до грудня попереднього року;
 за звітний місяць до відповідного місяця попереднього року;
 за звітний період із початку року до відповідного періоду попереднього року;
 за звітний квартал до попереднього кварталу;
 за звітний квартал до відповідного кварталу попереднього року

4. Показники, що поширюються за результатами ДСС, та їх розрізи (деталізація) наведені в додатку 1 до цих Методологічних положень.

III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження

1. Об'єктом статистичного спостереження (цільовою сукупністю) є юридичні особи (їх відокремлені підрозділи), що здійснюють виробництво та реалізацію промислової продукції (далі – одиниці-виробники, одиниці, виробники).

ДСС вивчає зміни цін промислової продукції вітчизняного виробництва, яка реалізується як у межах України, так і за її межами.

2. Для проведення ДСС використовується комбінація статистичних методів, а саме: проведення обстеження безпосередньо одиниць статистичного спостереження за методом несучільного вивчення сукупностей – вибіркового методу, а також використання даних інших ДСС.

3. Одиницею статистичного спостереження є юридична особа (її відокремлений підрозділ).

IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження

Джерелами інформації ДСС є:

інформація, отримана від респондентів за формою ДСС № 1-ціни (пром) (місячна) "Звіт про ціни виробників промислової продукції" (далі – ф. № 1-ціни (пром)), опис якої наведено в додатку 2 до цих Методологічних положень.

Дані про ціни отримуються щомісячно не пізніше 4-го числа місяця, наступного за звітним періодом, в електронній формі, інформація щодо вартості реалізованої продукції – раз на рік у звіті за вересень;

інформація ДСС "Виробництво та реалізація промислової продукції за видами" за формою № 1П-НПП (річна) "Звіт про виробництво та реалізацію промислової продукції" (далі – ф. № 1П-НПП (річна)) про вартість реалізованої продукції, виробленої з власної сировини, та вартість промислових послуг

(далі – вартість реалізованої продукції). Зазначена інформація отримується один раз на рік у четвертому кварталі року T (за рік $T-1$) в електронній формі;

інформація ДСС "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" за формою № 1-підприємництво (річна) "Структурне обстеження підприємства" (далі – ф. № 1-підприємництво (річна)) про обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) за видами економічної діяльності за рік $T-1$. Зазначена інформація отримується у четвертому кварталі року T в електронній формі;

інформація ДСС "Реєстр статистичних одиниць", яка використовується для актуалізації сукупності одиниць, що вивчається, та сукупності респондентів ДСС. Зазначена інформація отримується у другій декаді місяця з лютого по жовтень року $T+1$ в електронній формі.

V. Формування переліку товарів (послуг)-представників та відбір одиниць-виробників для статистичного спостереження

1. Перелік товарів (послуг)-представників для спостереження за змінами цін виробників промислової продукції формується на державному рівні один раз на п'ять років методом відсікання.

2. Зазначений перелік формується на основі НПП [12] із використанням даних ДСС, отриманих за формою № 1П-НПП (річна), про вартість реалізованої продукції по країні в цілому за рік, що передує формуванню переліку. Продукція ранжується за показником "Вартість реалізованої продукції, виробленої з власної сировини, тис.грн"/"Вартість промислових послуг, тис.грн" від більшого до меншого значення й відсікаються ті з них, що знаходяться за межами 90 % кумулятивної вартості.

3. У межах кожного товару (послуги)-представника з отриманого переліку здійснюється відбір одиниць-виробників.

Для цього за кожним товаром (послугою)-представником упорядковується перелік одиниць-виробників за показником "Вартість реалізованої продукції, виробленої з власної сировини, тис.грн"/"Вартість промислових послуг, тис.грн" від більшого до меншого значення й відсікаються ті з них, що знаходяться за межами 90% кумулятивної вартості. Решта одиниць розподіляється на однорідні страти, з яких випадково відбираються одиниці так, щоб сумарна вартість реалізованої продукції за відібраними одиницями в межах товару (послуги)-представника складала близько 60% від загальної вартості реалізованої продукції товару (послуги)-представника по Україні.

4. По кожному виробнику, що увійшов до вибірки, формується перелік конкретних товарів (послуг).

При цьому продукція, що потрапила до вибірки, характеризується постійними якостями, її реалізація планується на тривалий період постійним покупцям за однаковими умовами продажу, відображає динаміку цін товару

(послуги)-представника, до кого вона належить, не виготовлена з давальницької сировини чи для власних потреб виробника.

Якщо виробник реалізовує продукцію як у межах України, так і за її межі, то за кожним напрямом до спостереження включається товар (послуга), якщо частка реалізації його (її) складає не менше 25% від загального обсягу реалізації цього товару (послуги) цим виробником.

VI. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається

1. Формування генеральної сукупності одиниць, сукупності одиниць, що вивчається, і переліку респондентів ДСС здійснюється щорічно на державному рівні у грудні року T .

2. Формування генеральної сукупності одиниць статистичного спостереження здійснюється на основі сукупності одиниць, що вивчається, статистичного спостереження за формою № 1П-НПП (річна) за рік $T-1$ відповідно до Методики відбору підприємств для розрахунків індексів цін виробників промислової продукції.

3. Сукупність одиниць, що вивчається, формується на основі генеральної сукупності з урахуванням переліку одиниць-виробників відібраних товарів (послуг)-представників, визначеного відповідно до методу, описаного в пункті 3 розділу V цих Методологічних положень.

4. На основі сукупності одиниць, що вивчається, формується перелік респондентів ДСС, до якого включаються юридичні особи та відокремлені підрозділи юридичних осіб, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупності одиниць ДСС. Очікується, що рівень відповідей респондентів становитиме 95 %.

5. До сукупності одиниць, що вивчається, не включаються одиниці, які були включені до сукупності року T , але не звітували у році T або подавали звіти з відсутніми показниками із причини нездійснення виду економічної діяльності, який спостерігається.

6. Актуалізація сукупності одиниць, які безпосередньо будуть досліджуватись, і переліків респондентів ДСС здійснюється на державному рівні щомісячно.

7. Актуалізація сукупності одиниць, що вивчається, і переліків респондентів ДСС здійснюється з лютого по жовтень року $T+1$ для відповідного звітнього місяця.

8. Причинами актуалізації сукупності одиниць ДСС, що вивчається, є події, що відбулися з одиницею через злиття, поділ, виділ, перетворення, а також зміна

ідентифікаційних, класифікаційних ознак одиниць, які спостерігаються в році $T+1$.

9. Джерелом інформації для актуалізації сукупності одиниць державного статистичного спостереження є інформація РСО (у частині СРП) станом на 01 число кожного місяця з лютого по жовтень звітного року $T+1$.

10. На підставі актуалізованої сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, формується сукупність респондентів ДСС, до якої включаються юридичні особи та відокремлені підрозділи юридичних осіб, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупності одиниць статистичного спостереження.

11. Інформація про респондентів, які подали звіти за власною ініціативою, накопичується й використовується під час формування сукупності одиниць ДСС, що вивчається, у наступному звітному періоді.

VII. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження

1. Обробка даних ДСС складається з опрацювання стандартних процедур щодо даних, отриманих від респондентів, які введено/завантажено до електронного середовища (у тому числі контроль повноти їх уведення, арифметичні та логічні контролю отриманих первинних даних, перевірка правильності співвідношення окремих значень показників, порівняння значень показників у динаміці, виявлення аналогічних відповідей шляхом порівняння значень показників). У разі виявлення неузгодженостей може здійснюватися зв'язок з респондентами й відповідне редагування інформації. Для забезпечення якості даних здійснюється контроль рівня надання звітів респондентами, залученими до ДСС, і аналіз причин їх ненадання або відсутності даних у формах.

2. Спостереження за змінами цін виробників промислової продукції використовує підхід відстеження ціни товару (послуги) однакової якості, комплектації (упаковка виробу, комплектування виробу додатковими допоміжними приладами, запасними частинами чи, навпаки, недоукомплектування, тобто без окремих комплектуючих, запчастин). Для реалізації цього підходу за кожним видом відібраної для спостереження продукції зберігається інформація щодо характеристик товару (послуги): виробник, марка, модель, технічні параметри (розмір, вага, об'єм, потужність, основна сировина для виготовлення тощо). Також фіксується тип споживача – промислові підприємства, підприємства невіробничої сфери, будівельні організації, державні органи та організації, торговельні компанії, некомерційні організації, транспортні фірми, приватні особи.

3. Якщо одиниця припинила виробництво та реалізацію товару (послуги), за яким (якою) проводиться спостереження, або одиниця не надала звіт через непереборні обставини, то застосовується один з методів компенсації відсутніх даних:

1) заміна на аналогічний товар (послугу), що реалізується цим або іншим виробником відповідного товару (послуги)-представника;

2) перенесення цін. За цим методом ціна останньої реалізації продукції переноситься на звітний місяць (за умови стабільної цінової ситуації). Метод перенесення цін застосовується у випадках, якщо є підстави вважати, що ціна продукції залишилася незмінною;

3) імпутація цін:

за даними звітного періоду. За цим методом відсутня ціна реалізації продукції у звітному місяці розраховується шляхом множення ціни останньої реалізації продукції на індекс цін, розрахований на основі цін продукції, наявної в складі відповідного товару (послуги)-представника чи виду діяльності, до якого він належить. Цей метод імпутації цін здійснюється з урахуванням припущення, що за наявності реалізації цієї продукції її ціна змінилася б так само, як у середньому змінились ціни продукції, що залишилася у складі товару (послуги)-представника (виду діяльності). При цьому цей вид імпутації цін здійснюється за умови, що кількість виробників наявної продукції за товаром (послугою)-представником виду діяльності, до якого вона належить, становить не менше чотирьох;

за даними відповідного періоду попереднього року. За цим методом відсутня ціна реалізації продукції у звітному місяці розраховується шляхом множення ціни останньої реалізації (або останньої імпутованої ціни) на індекс цін товару (послуги)-представника (виду діяльності), до якого вона належить, що склався у відповідному звітному періоді попереднього року.

4. Для розрахунків індексів цін формується вагова структура (по Україні в цілому та по продукції, реалізованій у межах і за межами України): за товарами (послугами)-представниками, видами діяльності – на державному рівні, продукцією – на регіональному рівні. Вагові коефіцієнти розраховуються на основі даних про вартість реалізованої продукції за рік $T-2$.

Джерелами даних для формування вагової структури є:

дані ДСС за формою № 1-підприємництво (річна) про обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) за видами економічної діяльності;

дані ДСС за формою № 1П-НПП (річна) про вартість реалізованої продукції за товарами (послугами)-представниками;

дані форми № 1-ціни (пром) (місячна) про вартість реалізованої продукції за товарами (послугами).

Перегляд вагової структури здійснюється щорічно. Перехід на нову вагову структуру та процедура перегляду відповідає міжнародним стандартам, що

дозволяє розраховувати ІЦВ за різні періоди з використанням різних базисних років.

Індекси цін за новою ваговою структурою розраховуються, починаючи із січня кожного року. За допомогою вагових коефіцієнтів на державному рівні здійснюється агрегація індивідуальних індексів до загальних.

5. На основі отриманих даних розраховуються індивідуальні індекси цін за товарами (послугами) та індекси цін за товарами (послугами)-представниками, видами економічної діяльності (класами, групами, розділами, секціями) і по промисловості (у т.ч. по продукції, реалізованій у межах України та за її межами).

Індивідуальний індекс цін товару (послуги) звітного місяця до попереднього місяця розраховується за формулою:

$$i_t^{t-1} = \frac{p_t}{p_{t-1}} \times 100, \quad (1)$$

де i_t^{t-1} – індивідуальний індекс цін товару (послуги) звітного місяця (t) до попереднього місяця ($t-1$);

p_t – ціна товару (послуги) у звітному місяці (t);

p_{t-1} – ціна товару (послуги) у попередньому місяці ($t-1$).

ІЦВ розраховуються за формулою типу Ласпейреса:

$$I_t^{t-1} = \frac{\sum_j \overline{cw}_{j,0} \times i_{j,t}^{t-1}}{\sum_j \overline{cw}_{j,0}}, \quad (2)$$

де I_t^{t-1} – агрегатний індекс цін у звітному місяці (t) порівняно з попереднім ($t-1$);

$\overline{cw}_{j,0}$ – вага продукції (j) в базисному періоді;

$i_{j,t}^{t-1}$ – індивідуальний індекс цін j -ї продукції звітного місяця (t) до попереднього місяця ($t-1$).

6. ІЦВ розраховуються з місячною та кварталною періодичністю до різних базисних періодів.

ІЦВ звітного місяця до грудня попереднього року:

$$I_{t;T}^{гр;T-1} = \frac{I_{t;T}^{t-1} \times I_{t-1;T}^{гр;T-1}}{100}, \quad (3)$$

де $I_{t;T}^{гр;T-1}$ – ІЦВ звітного місяця (t) поточного року (T) до грудня попереднього року ($T-1$);

$I_{t-1;T}^{gp;T-1}$ – ЩВ попереднього місяця ($t-1$) поточного року (T) до грудня попереднього року ($T-1$);

$I_{t;T}^{t-1}$ – ЩВ звітнього місяця (t) поточного року (T) до попереднього місяця ($t-1$).

ЩВ звітнього місяця до відповідного місяця попереднього року:

$$I_{t;T}^{t;(T-1)} = \frac{I_{t;T}^{gp;(T-2)}}{I_{t;(T-1)}^{gp;(T-2)}} \times 100, \quad (4)$$

де $I_{t;T}^{ep;(T-2)}$ – ЩВ звітнього місяця (t) поточного року (T) до грудня року, що передує попередньому ($T-2$);

$I_{t;(T-1)}^{ep;(T-2)}$ – ЩВ відповідного місяця (t) попереднього року ($T-1$) до грудня року, що передує попередньому ($T-2$).

ЩВ звітнього місяця наростаючим підсумком з початку поточного року до відповідного періоду попереднього року:

$$I_{t;T}^{T-1} = \frac{\sum_1^t I_{t;T}^{ep;(T-2)}}{\sum_1^t I_{t;(T-1)}^{ep;(T-2)}} \times 100, \quad (5)$$

де $I_{t;T}^{ep;(T-2)}$ – ЩВ звітнього місяця (t) поточного року (T) до грудня року, що передує попередньому ($T-2$);

$I_{t;(T-1)}^{ep;(T-2)}$ – ЩВ відповідного місяця (t) попереднього року ($T-1$) до грудня року, що передує попередньому ($T-2$).

ЩВ звітнього місяця до середньорічного індексу базисного року:

$$I_{t;T}^{cp;T_0} = \frac{I_{t;T}^{gp;(T_0-1)}}{\frac{1}{12} \times \sum_{t=1}^{12} I_{t;T_0}^{gp;(T_0-1)}} \times 100, \quad (6)$$

де T_0 – базисний рік;

$T_0 - 1$ – рік, що передує базисному;

$I_{t;T_0}^{gp;(T_0-1)}$ – ЩВ у місяці (t) базисного року (T_0) до грудня року, що передує базисному (T_0-1);

$I_{t;T}^{gp;(T_0-1)}$ – ЩВ у звітньому місяці (t) поточного року (T) до грудня року, що передує базисному (T_0-1).

ЩВ за звітній квартал поточного року до попереднього кварталу:

Для 1-го кварталу формула має вигляд:

$$I_{1;T}^{4;T-1} = \frac{\sum_{i=1}^3 I_{i;T}^{ep;(T-2)}}{\sum_{i=10}^{12} I_{i;T-1}^{ep;(T-2)}} \times 100, \quad (7)$$

де $\sum_{i=1}^3 I_{i;T}^{ep;(T-2)}$ – сума місячних ЩВ 1-го кварталу поточного року (T) до грудня року, що передує попередньому ($T-2$);

$\sum_{i=10}^{12} I_{i;T-1}^{ep;(T-2)}$ – сума місячних ЩВ 4-го кварталу року $T-1$ до грудня року, що передує попередньому ($T-2$).

Для 2, 3 і 4-го кварталів формула має вигляд:

$$I_{k;T}^{(k-1)} = \frac{\sum_{i=1}^3 I_{(3k-3)+i;T}^{ep;(T-2)}}{\sum_{i=1}^3 I_{(3k-6)+i;T}^{ep;(T-2)}} \times 100, \quad (8)$$

де k – звітний квартал $k \in \{2, 3, 4\}$;
 $\sum_{i=1}^3 I_{(3k-3)+i;T}^{ep;(T-2)}$ – сума місячних ІЦВ звітнього кварталу (k), поточного року (T) до грудня року, що передує попередньому ($T-2$);
 $\sum_{i=1}^3 I_{(3k-6)+i;T}^{ep;(T-2)}$ – сума місячних ІЦВ попереднього кварталу ($k-1$), поточного року (T) до грудня року, що передує попередньому ($T-2$).

ІЦВ за звітний квартал поточного року до відповідного кварталу попереднього року:

$$I_{k;T}^{k;(T-1)} = \frac{\sum_{i=1}^3 I_{(3k-3)+i;T}^{ep;(T-2)}}{\sum_{i=1}^3 I_{(3k-3)+i;(T-1)}^{ep;(T-2)}} \times 100, \quad (9)$$

де $\sum_{i=1}^3 I_{(3k-3)+i;T}^{ep;(T-2)}$ – сума ІЦВ звітнього кварталу (k), поточного року (T) до грудня року, що передує попередньому ($T-2$);
 $\sum_{i=1}^3 I_{(3k-3)+i;(T-1)}^{ep;(T-2)}$ – сума ІЦВ відповідного кварталу (k), попереднього року ($T-1$) до грудня року, що передує попередньому ($T-2$).

ІЦВ за звітний квартал поточного року до середньорічного індексу за попередній рік:

$$I_{k;T}^{cp;(T-1)} = \frac{\frac{1}{3} \times \sum_{i=1}^3 I_{(3k-3)+i;T}^{ep;(T-2)}}{\frac{1}{12} \times \sum_{t=1}^{12} I_{t;(T-1)}^{ep;(T-2)}} \times 100, \quad (10)$$

де $\sum_{i=1}^3 I_{(3k-3)+i;T}^{ep;(T-2)}$ – сума ІЦВ звітнього кварталу (k), поточного року (T) до грудня року, що передує попередньому ($T-2$);
 $\sum_{t=1}^{12} I_{t;(T-1)}^{ep;(T-2)}$ – сума місячних ІЦВ (t) у попередньому році ($T-1$) до грудня року, що передує попередньому ($T-2$);

ІЦВ за звітний квартал поточного року до середньорічного індексу базисного року:

$$I_{k;T}^{cp;T_0} = \frac{\frac{1}{3} \times \sum_{i=1}^3 I_{(3k-3)+i;T}^{ep;(T_0-1)}}{\frac{1}{12} \times \sum_{t=1}^{12} I_{t;T_0}^{ep;(T_0-1)}} \times 100, \quad (11)$$

де $\sum_{i=1}^3 I_{(3k-3)+i;T}^{ep;(T_0-1)}$ – сума ІЦВ звітнього кварталу (k), поточного року (T) до грудня року, що передує базисному (T_0-1);
 $\sum_{t=1}^{12} I_{t;T_0}^{ep;(T_0-1)}$ – сума місячних ІЦВ (t) у базисному році (T_0) до грудня року, що передує базисному (T_0-1);

7. Середні ціни виробників промислової продукції розраховуються на основі даних про ціни на товари (марки, артикули), які використовуються для розрахунку ІЦВ.

До переліку цих товарів не включаються ті, спостереження за якими проводиться менше ніж на чотирьох підприємствах; з дуже високим (низьким) рівнем цін; виготовлені з давальницької сировини; реалізовані за трансфертними цінами; неоднорідні за своїми характеристиками.

Середні ціни виробників за товарами-представниками розраховуються за формулою:

$$\bar{p} = \sqrt[n]{p_1 \times p_2 \times \dots \times p_n}, \quad (12)$$

де $p_{1...n}$ – звітні ціни товарів (марок, артикулів) відповідного товару-представника;

n – кількість товарів (марок, артикулів) відповідного товару-представника.

Перелік товарів-представників, за якими розраховуються середні ціни виробників промислової продукції, наведено в додатку 3.

8. Отримані результати для забезпечення їх якості аналізуються, зокрема, досліджуються будь-які нетипові зміни цін, також здійснюється зіставлення показників з попередніми періодами й аналогічними періодами попереднього року. Крім того, виявляються й аналізуються сумнівні значення й розподіл даних, вивчаються тенденції. Здійснюється формування статистичної інформації, яка отримується за результатами ДСС, для оприлюднення.

9. Сезонні коригування показників не здійснюються.

VIII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження

1. Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС здійснюється згідно з міжнародними вимогами до правил конфіденційності статистичних даних відповідно до статей 20–26 Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року щодо європейської статистики [14], а також відповідно до вимог статей 24, 25, 29, 30, 31 та 37 Закону України "Про офіційну статистику"[1], статей 18, 21 Закону України "Про інформацію" [3], статей 6, 7 Закону України "Про доступ до публічної інформації" [2], статей 5-7, 24 Закону України "Про захист персональних даних" [4].

Також забезпечення статистичної конфіденційності проведення ДСС відбувається з урахуванням основних принципів і статистичних методів, визначених пунктом 1 підрозділу 2 розділу IV Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності офіційної державної статистичної інформації [8].

Для забезпечення встановлених законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності наданої ними інформації використання цієї інформації відбувається виключно у статистичних цілях.

2. Під час проведення ДСС реалізуються такі заходи щодо забезпечення статистичної конфіденційності:

надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам в агрегованому знеособленому вигляді;

нерозповсюдження інформації, яка була отримана під час проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних;

нерозголошення інформації щодо сукупності респондентів, що відібрані для спостереження, та сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, цін на продукцію (конкретні товари (послуги)), сформованих на основі первинних даних, отриманих від респондентів під час проведення ДСС, що є конфіденційними.

3. Контроль ризику розкриття статистичних даних здійснюється для кожного з показників, що формуються за результатами ДСС та які перелічені в пункті 1 розділу II цих Методологічних положень, за правилом порогового значення, згідно з яким значення статистичного показника є вразливим, якщо воно розраховано на базі занадто малої кількості статистичних одиниць (три та менше) та правилом домінанти, відповідно до якого значення є вразливим, якщо воно розраховано з перевагою однієї (80 і більше відсотків визначеного розміру/обсягу показника).

Для уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних застосовуються методи блокування вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників і беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

IX. Поширення результатів статистичного спостереження

1. Відповідно Закону України " Про офіційну статистику " [1] статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється в агрегованому знеособленому вигляді.

2. З метою забезпечення статистичної конфіденційності поширенню не підлягає агрегована знеособлена статистична інформація, яка містить дані, отримані від трьох і менше респондентів, та/або якщо частка одного з респондентів у ній перевищує 80 відсотків, а також інформація про ціни на конкретну продукцію (марки, артикули) та про респондентів, що звітували до органів державної статистики.

3. З метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів узагальнена статистична інформація за результатами спостереження оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у відповідних статистичних продуктах (статистична інформація, статистичні публікації тощо).

4. Результати ДСС оприлюднюються у третій декаді місяця, наступного за звітним.

Терміни оприлюднення, показники та їх розрізи (деталізація), а також статистичні продукти, які поширюються за результатами ДСС, зазначаються у плані державних статистичних спостережень на відповідний рік.

5. Інформацію за результатами ДСС Держстат також надає:

1) за запитам користувачів статистичної інформації в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

2) за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

3) міжнародним організаціям (Євростату, МВФ, Статистичному відділу ООН) у межах виконання міжнародних зобов'язань України, а також статистичним службам інших країн за їхніми запитам.

X. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження

Перегляд статистичної інформації за результатами ДСС не здійснюється.

XI. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)

1. Унаслідок дії положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни", яким передбачено, що фізичні особи, фізичні особи - підприємці, юридичні особи подають облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи [5], отримання даних за цим ДСС, зокрема статистичної звітності, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, у повному обсязі не є можливим.

2. У разі відсутності даних з усіх джерел, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, а також альтернативних, може не бути можливості здійснити оцінку показників, наведених у пункті 1 розділу II цих Методологічних положень.

3. У випадку отримання даних у неповному обсязі (менше, ніж очікуваний рівень відповідей респондентів, наведений у розділі V цих Методологічних положень) та/або відсутності даних хоча б за одним із джерел, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, здійснюється оцінка показників, наведених у розділі II цих Методологічних положень (з урахуванням Методологічних основ здійснення оцінок основних статистичних показників у випадку відсутності даних унаслідок надзвичайних і непереборних обставин [9]).

4. За цим ДСС оцінка статистичних показників здійснюється шляхом застосування на мікрорівні статистичних методів, що дозволяють компенсувати відсутню інформацію, описаних у розділі VI цих Методологічних положень.

Для індексів цін виробників промислової продукції оцінка проводиться в цілому по Україні за видами економічної діяльності (секція/розділ/група/клас за КВЕД), для середніх цін виробників промислової продукції – за окремими видами харчових продуктів, напоїв (додаток 3 до цих Методологічних положень).

5. Строки виконання окремих процесів статистичного виробництва мають визначатися з урахуванням положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" [5] та зважаючи на необхідний органам державної статистики час для здійснення оцінки статистичного показника.

6. При оприлюдненні статистичної інформації щодо вищезазначених статистичних показників наводиться інформація щодо особливостей формування показника (повноти охоплення явища тощо) в умовах правового режиму воєнного стану.

7. У період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів відповідно до положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" [5]. Про зазначене користувачам повідомляють додатково шляхом оприлюднення відповідного оголошення на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та вебсайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html), надання усних чи письмових роз'яснень, наведення пояснень (приміток) у статистичних продуктах тощо.

Додаток 1
до Методологічних положень
(пункт 4 розділу II)

Показники, що поширюються за результатами державного статистичного спостереження

Найменування показника	Періодичність	Розпорядник	Територіальний розріз	Інші розрізи
Індекси цін виробників промислової продукції	Місячна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (секція/розділ/група/клас за КВЕД), ОПГ
Середні ціни виробників промислової продукції	Місячна	Держстат	Україна	За видами харчових продуктів, напоїв за НПП (додаток 3 до Методологічних положень)

Додаток 2
до Методологічних положень
(розділ IV)

**Опис інформації у формі державного статистичного спостереження
№ 1-ціни (пром) (місячна) "Звіт про ціни виробників промислової
продукції"**

№ з/п	Найменування інформації	Періодичність	Розріз
1	2	3	4
1.	Ціна реалізації за одиницю продукції на 20-те число без податків і транспортних витрат у звітному місяці	місячна	За напрямом реалізації продукції: продукція, реалізована в межах України; продукція, реалізована за межі України.
2.	Ціна реалізації за одиницю продукції на 20-те число без податків і транспортних витрат у попередньому місяці	місячна	За видами продукції: найменування продукції; одиниця вимірювання; код продукції за НПП. За видами причин зміни ціни: зміна вартості сировини та матеріалів; зміна цін на енергоносії; зміна курсів валют; зміна витрат на заробітну плату; зміна попиту; відсутність реалізації; інші.
3.	Вартість реалізованої продукції, виробленої з власної сировини, за попередній рік	один раз на рік (у звіті за вересень)	За напрямом реалізації продукції: продукція, реалізована в межах України; продукція, реалізована за межі України. За видами продукції: найменування продукції; одиниця вимірювання; код продукції за НПП.

Продовження додатка 2

1	2	3	4
4.	Інформація щодо відсутності даних	місячна	<p>За видами причин відсутності даних:</p> <p>не здійснюється вид економічної діяльності, який спостерігається; одиниця припинена або перебуває в стадії припинення; здійснюється сезонна діяльність або економічна діяльність, пов'язана з тривалим циклом виробництва;</p> <p>тимчасово призупинено економічну діяльність через економічні чинники/ карантинні обмеження;</p> <p>проведено чи проводиться реорганізація або передано виробничі фактори іншій одиниці;</p> <p>відсутнє явище, яке спостерігається</p>

Додаток 3
до Методологічних положень
(пункт 7 розділу VI)

Перелік товарів-представників, за якими розраховуються середні ціни виробників промислової продукції

Код продукції за НПП	Найменування продукції за НПП
10.11.11	М'ясо великої рогатої худоби свіже чи охолоджене
10.11.12	М'ясо свиней свіже чи охолоджене
10.12.10	М'ясо свійської птиці свіже чи охолоджене
10.13.14.61.10	Вироби ковбасні варені, сосиски, сардельки
10.13.14.61.20	Ковбаси напівкопчені
10.32.11	Сік томатний
10.32.12	Сік апельсиновий
10.32.16	Сік яблучний
10.41.23.00	Олії соняшникова та сафлорова та їх фракції, нерафіновані (крім хімічно модифікованих)
10.41.54.00	Олії соняшникова і сафлорова та їх фракції, рафіновані (крім хімічно модифікованих)
10.51.11	Молоко рідке оброблене (пастеризоване, стерилізоване, гомогенізоване, топлоне, пептизоване)
10.51.21	Молоко та вершки сухі знежирені
10.51.30.30	Масло вершкове жирністю не більше 85%
10.51.40.50.10	Сир твердий
10.51.52.42.20	Кефір
10.51.52.42.40	Сметана
10.61.21	Борошно пшеничне чи пшенично-житнє
10.61.22.00.10	Борошно житнє
10.61.33.33.20	Пшоно (ядра)
10.61.33.33.30	Гречка (ядриця, січка)
10.71.11.00.10	Хліб житній
10.71.11.00.20	Хліб пшеничний
10.71.11.00.30	Хліб житньо-пшеничний і пшенично-житній
10.72.12	Пряники та вироби подібні; печиво солодке, вафлі та вафельні пластини
10.73.11	Вироби макаронні, локшина та вироби борошняні подібні
10.81.12.30.12	Цукор білий рафінований буряковий у твердій формі
11.01.10.20.10	Бренді (уключаючи "Коньяк України")
11.01.10.63	Горілка з вмістом спирту не більше 45,4 %
11.05.10	Пиво, крім відходів пивоваріння
11.07.11.30.10	Води натуральні мінеральні негазовані
11.07.11.30.20	Води натуральні мінеральні газовані
11.07.19	Напої безалкогольні інші
20.14.74	Спирт етиловий неденатурований із вмістом спирту не менше 80 об. %

Список використаних джерел

1. Закон України "Про офіційну статистику" від 16 серпня 2022 року № 2524-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>.
2. Закон України "Про доступ до публічної інформації" від 13 січня 2011 року № 2939-VI (зі змінами та доповненнями).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
3. Закон України "Про інформацію" від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII (зі змінами та доповненнями).
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
4. Закон України "Про захист персональних даних" від 01 червня 2010 року № 2297-VI (зі змінами та доповненнями).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17>.
5. Закон України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" від 03 березня 2022 року № 2115-IX (зі змінами та доповненнями).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20>
6. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату від 29 грудня 2009 року № 498.
URL: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/glos.htm.
7. Глосарій термінів національної моделі діяльності органів державної статистики, затверджений наказом Держстату від 28 грудня 2022 року № 392.
URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/392/glosi_GAMSO.pdf
8. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності офіційної державної статистичної інформації, затверджені наказом Держстату від 30 грудня 2022 року № 434, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 05 квітня 2023 року за № 573/39629.
URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/434/434_2023.htm
9. Методологічні основи здійснення оцінок основних статистичних показників у випадку відсутності даних унаслідок надзвичайних і непереборних обставин, затверджені наказом Держстату від 14 квітня 2014 року № 95 (зі змінами).
URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/66/66_2022.htm.

10. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності (ДК 009:2010), затверджена наказом Держспоживстандарту України від 11 жовтня 2010 року № 457 (зі змінами).

URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/nac_kls/op_dk009_20_2016.htm.

11. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць", затверджені наказом Держстату від 30 листопада 2021 року № 298 (зі змінами).

URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/298/298.pdf

12. Номенклатура продукції промисловості, затверджена Головою Держстату від 07 жовтня 2022 року № 19.1.2-12/40-22.

URL: https://ukrstat.gov.ua/klasf/st_kls/NPP_2022.pdf

13. Producer Price Index manual: theory and practice// IMF, 2004.

URL: <http://www.imf.org/en/publications/manuals-guides/issues/2016/12/30/producer-price-index-manual-theory-and-practice-16966>.

14. Regulation (EU) № 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics and repealing Regulation (EU, Euratom) № 1101/2008 of the European Parliament and of the Council on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EU) № 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom establishing a Committee on the Statistical Programmes of the European Communities.

URL: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>.

15. Regulation (EU) 2019/2152 of the European Parliament and of the Council 27 November 2019 on European business statistics, repealing 10 legal acts in the field of business statistics.

URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32019R2152>

16. Commission implementing Regulation (EU) 2020/1197 of 30 July 2020, laying down technical specifications and arrangements pursuant to Regulation (EU) 2019/2152 of the European Parliament and of the Council on European business statistics repealing 10 legal acts in the field of business statistics.

URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:32020R1197>

17. Основні промислові групи, затверджені наказом Держкомстату від 02 серпня 2005 року № 224 (зі змінами).

URL: https://ukrstat.gov.ua/klasf/st_kls/op_opg_2016.htm